

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету

 т.в.о. Оксана ПЕТРЕНКО
27.03.2025 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ СЗ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»
для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі НРК6 (для осіб, які мають на це право), НРК7

Схвалено вченою радою факультету історії, політології та міжнародних відносин
Протокол № 4 від 25.03.2025 р.

Голова вченої ради факультету історії,
політології та міжнародних відносин Ірина ПАНЧУК

Схвалено навчально-методичною комісією факультету історії,
політології та міжнародних відносин
Протокол № 3 від 21.03.2025 р.

Голова навчально-методичної комісії факультету історії,
політології та міжнародних відносин Інна МАРТИНЧУК

Голова фахової атестаційної комісії Роман КРЕТ

Розробники: Роман КРЕТ
Ольга КРЕТ

Рівне – 2025

Програма фахового іспиту зі спеціальності СЗ «Міжнародні відносини» для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6 (для осіб, які мають на це право), НРК7 / Р.М. Крет, О.В. Крет. Рівне: РДГУ, 2025. 12 с.

Розробники:

Крет Р.М., доцент, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та міжнародних відносин РДГУ

Крет О.В., доцент, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та міжнародних відносин РДГУ

Рецензент:

Жовтенко Т.Г. кандидат політичних наук, доцент кафедри політичного управління Українського католицького університету

Програма фахового іспиту визначає вимоги до рівня підготовки вступників, зміст основних освітніх компетенцій, критерії оцінки відповідей вступників, рекомендовані літературні джерела.

Розглянуто на засіданні кафедри політології та міжнародних відносин (протокол № 5 від 21 березня 2025 р.).

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Зміст фахового випробування	6
Критерії оцінювання знань вступників	9
Список рекомендованої літератури	11

Пояснювальна записка

Мета фахового випробування для вступу на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» на основі НРК6, НРК7: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Основні вимоги до підготовленості вступника:

- знати основні етапи історичного розвитку міжнародних відносин;
- знати сучасні концепції обміну інформацією у міжнародних відносинах, особливості міжнародних зовнішньополітичних комунікацій та міжнародних комунікативних технологій;
- вміти виокремлювати загальні підходи до вивчення та аналізу основних напрямків зовнішньої політики держав;
- вміти виявляти та аналізувати особливості іміджевих характеристик окремих організацій, політичних партій, політиків та міжнародних акторів;
- знати особливості і тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин і світової політики.

Завдання до фахового випробування розроблені таким чином, щоб врахувати різні рівні знань, умінь та навичок, засвоєних вступниками, перевірити їх підготовленість до майбутньої роботи за фахом.

Порядок проведення фахового випробування.

Фахове випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією Рівненського державного гуманітарного університету.

Допуск до випробування здійснюється за умови наявності документа, що засвідчує особу.

Фахове випробування проводиться в усній формі, що передбачає надання відповідей на питання екзаменаційних білетів. Вступник отримує тільки один комплект екзаменаційних завдань, заміна завдань не дозволяється. Екзаменаційні білети складаються відповідно до даної програми та

затверджуються головою приймальної комісії Рівненського державного гуманітарного університету.

Під час фахового випробування вступник має право звернутися до екзаменаторів з проханням щодо уточнення умов завдань. Натомість вступнику не дозволяється користуватися сторонніми джерелами інформації (електронними, друкованими, рукописними) та порушувати процедуру проходження фахового випробування, що може бути причиною для відсторонення вступника від випробування.

Для письмового запису відповідей на екзаменаційні завдання використовуються аркуші усної відповіді відповідного зразка. Після внесення вступником відповіді до зазначеного аркушу він ставить під нею свій підпис, що підтверджується підписами голови та екзаменаторами фахової атестаційної комісії.

Порядок оцінювання відповідей вступників.

Оцінювання відповіді вступників на вступному випробуванні здійснюється членами фахової атестаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора.

Оцінка відповіді кожного вступника обговорюється колегіально всіма членами комісії, що були присутні при складанні вступного екзамену. Всі оцінки включаються у протокол засідання екзаменаційної комісії.

Зміст фахового випробування

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Історія міжнародних відносин.

Основні критерії і підходи до періодизації історії міжнародних відносин. Генеза і тенденції розвитку системи міжнародних відносин: Вестфальська та Віденська міжнародні системи. Причини і характер Першої світової війни, співвідношення сил між головними державами та блоками. Утворення Четвертного союзу. Дипломатична боротьба за нейтральні держави. Завершення формування двох ворожих таборів. Капітуляція та вихід з війни союзників Німеччини. Комп'єнське перемир'я. Закінчення світової війни.. Створення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин. Підготовка та причини скликання конференції в Генуї. Рапальський сепаратний договір Росії з Німеччиною 16 квітня 1922 р. Новий меморандум Антанти. Конференція в Гаазі, її направленість і підсумки. Міжнародне значення Генуезької та Гаазької конференцій. Конференція в Локарно, її міжнародне значення. Плани Дауеса та Юнга: зміст і направленість. Пакт Бріана-Келлога та його значення. Міжнародні відносини 1933–1939 рр. Міжнародні відносини періоду Другої світової війни (1939 –1945 рр.).

Міжнародні інформаційні відносини.

Вплив глобальних комунікаційних процесів на систему міжнародних відносин. Еволюція концепцій міжнародного обміну інформацією. Проблеми становлення інформаційного суспільства. Інформаційний вимір міжнародного співробітництва. Вплив інформаційної революції на систему міжнародних відносин. Концепції інформаційної цивілізації. Цифровий розподіл. Інформаційне суспільство в Україні. Системи комунікації у зовнішній політиці. Проблеми комунікації та інформації в міжнародних організаціях. Інформаційна діяльність дипломатичних представництв. Засоби передачі зовнішньополітичної інформації. Інформаційно – аналітична діяльність зовнішньополітичних відомств. Нові інформаційні технології у зовнішній політиці. Діяльність медіа у системі міжнародних відносин. Іміджева

дипломатія. PR-діяльність зовнішньополітичних відомств. Формування і підтримання іміджу держав. Міжнародні публічні комунікації.

Аналіз зовнішньої політики.

Аналіз як дослідницька процедура. Об'єкт та предмет зовнішньополітичного аналізу. Можливості прогнозування суспільних процесів. «Рівні аналізу» зовнішньої політики. Основні підходи до аналізу зовнішньої політики. Дослідження зовнішньополітичних цілей, доктрин та стратегій. Явище зовнішньої політики. Співвідношення внутрішньої та зовнішньої політики. Прогностичні методики дослідження. Методики аналізу ситуацій. Моделювання в аналізі зовнішньої політики. Контент-аналіз у дослідженні зовнішньої політики. Івент-аналіз у дослідженні зовнішньої політики. Структурно-функціональний аналіз. Можливості моделювання та прогнозування у дослідженні зовнішньої політики. Проблеми прогнозування зовнішньої політики.

Іміджелогія. Оволодіння знаннями, які відображають зміст і структуру іміджу; вивчення методологічного інструментарію іміджелогії; з'ясування особливостей використання практичних надбань іміджелогії у різних сферах (вивчення особливостей формування іміджу організації, іміджу політичного лідера, іміджу політичних партій, іміджу держави); оволодіння навичками практичної роботи в галузі іміджелогії, зокрема умінь виявляти та аналізувати особливості іміджевих характеристик окремих організацій, політичних партій, політиків; формування у студентів умінь і навичок ефективного розв'язання проблем формування іміджу.

Міжнародні відносини та світова політика.

Ознайомлення з історичними фактами становлення основ сучасної міждержавної та багатосторонньої дипломатії міжвоєнного періоду; вивчення закономірностей розвитку міжнародних систем, блоків, альянсів, світових організацій; вироблення навиків аналізу перебігу міжнародних подій та факторів світової політики; навчити концептуалізації завдань міжнародних

відомств з урахуванням історичного досвіду, факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру, геополітичних та геоекономічних інтересів акторів міжнародних відносин; парадигм, теорій, доктрин теорії міжнародних відносин

Критерії оцінювання знань вступників

Загальні критерії оцінювання

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за 200–бальною шкалою.

Виділені такі рівні компетентності.

I рівень – початковий. Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність психолого–педагогічних та методичних категорій. У відповідях на практичні та творчі завдання вступника не виявляє самостійності, демонструє невміння аналізувати діяльність учасників навчально–виховного процесу, приймати рішення.

II рівень – середній. Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання.

III рівень – достатній. Вступник знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.

IV рівень – високий. Передбачає знання різних аспектів політичної науки, ерудицію, вміння застосовувати знання творчо, здійснювати зворотній зв'язок у своїй роботі, самостійно аналізувати різноманітні політичні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Відповідь вступника свідчить про його уміння адекватно оцінити власні здібності, можливості, рівень домагань, психологічні особливості; вибрати найефективніший варіант поведінки в тій чи іншій ситуації; регулювати власні емоційні стани, долати критичні ситуації тощо.

Таблиця відповідності
рівнів компетентності значенням 200–бальної шкали оцінювання
відповідей вступників під час фахового випробування

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмового матеріалу в цілому	1–99	незадовільно
Середній відповіді вступника визначаються розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю та фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності у висловленні думки	100–136	задовільно
Достатній відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності не принципового характеру	137–174	добре
Високий відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу.	175–200	відмінно

Список рекомендованої літератури

1. Гайдуков Л., Кремень В., Губернський Л. Міжнародні відносини та зовнішня політика 1980–2000 роки: підручник. Київ: Либідь, 2001.
2. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політико-правові системи світу: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 668 с.
3. Губерський Л., Макаренко Є., Ожеван М. Інформаційна політика: Європейський контекст. Київ: Либідь, 2006.
4. Зінченко А. Історія дипломатії: від давнини до початку нового часу: навч. посіб. Вінниця, Нова книга, 2002. 564 с.
5. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки). Київ: Видавництво «Видавничий Дім "Слово"», 2011. 628 с.
6. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. Київ: Науковий світ, 2002.
7. Кудрявцева С. П., Колос В. В. Міжнародна інформація: навч. посіб. Київ, 2005. 400 с.
8. Макаренко Є. та ін. Міжнародна інформація: терміни і коментарі: навч. посіб. Київ: Центр вільної преси, 2016. 518 с.
9. Макаренко Є.А. Європейська інформаційна політика. Київ: Наша культура і наука, 2000. 368 с.
10. Макаренко Є. А. та ін. Європейські комунікації: навч. посіб. Київ: ІМВ, 2007.
11. Макаренко Є. А. Інформаційне суспільство, політика, право в програмній діяльності ЮНЕСКО. Київ: Наша культура і наука, 2001. 385 с.
12. Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини. Київ: Наша культура і наука, 2002. 452 с.
13. Матвієнко В., Головченко В. Історія української дипломатії ХХ століття у постатях. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. 266 с.
14. Матвієнко В. та ін. Міжнародні організації. Київ, 2005.
15. Петришин О. Теорія держави і права. Харків, 2014. 368 с.
16. Скаун О. Теорія держави і права. Київ, 2010. 656 с.
17. Троянів В. та ін. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 – 70-ті роки): підручник. Київ: Либідь, 2003. 560 с.
18. Хижняк І. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648–1918). Київ, 2009.